

KONFERENSIYALAR UZ

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**III RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

IYUN, 2025

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.uz>

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**III RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, iyun

TOSHKENT-2025

ISBN 978-9910-09-176-6

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.

III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2025. – 245 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 3-iyun

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda “Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar” mavzusidagi III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

ISBN 978-9910-09-176-6

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Sciencesproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TARIX FANLARI

Atamuratova Dilafroz

"ISHTIROKIYUN", "QIZIL BAYROQ", "TURKISTON" GAZETALARIDA XIVA XONLIGI, XXSR
HAMDA XSSRGA OID XABARLAR VA ULARNING AHAMIYATI 7-9

Sultanov Samandar

XORAZM VOHASI VA QUYI ZARAFSHON VODIYSI BRONZA DAVRI MANZILGOHLARIDA
ARXEOLGIK TADQIQOTLAR NATIJALARI 10-12

Bobobekova Nargiza

JIZZAX VILOYATI SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMI
FAOLIYATI TARIXI (XX ASR BOSHLARI) 13-19

IQTISODIYOT FANLARI

Tangirkulov Bekzod

TIJORAT BANKLARIDA MOLIVAVIY RESURLAR
SHAKLLANISHINING NAZARIY ASOSLARI 20-24

FILOLOGIYA FANLARI

Azamatova Gulnoza

NEMIS TILIDAGI "EIN" SO'ZI VA UNING QO'LLANILISHI 25-27

Nazimova Himmatoy

EPOS JANRINING PAYDO BO'lishi VA SHAKLLANISH MASALALARI TAHLILI 28-31

Tadjiyeva Umida

MAQOLLAR TILSHUNOSLIK SOHASINING O'RGANISH OBYEKTI SIFATIDA 32-35

Matyaqubova Ozoda

FRANSUZ TILIDAGI GAP TARKIBLI FRAZEOLGIK
BIRLIKLA VARIANTLARINING TURLARI 36-40

Qilicheva Shahlo

O'ZBEK VA NEMIS TILLARIDA QO'SHMA SO'ZLARNING MORFOLOGIK,
STRUKTURAL YASALISHI 41-45

Samandarova Nilufar

FRANSUZ TILIDA HARAKATGA YO'NALTIRILGAN FE'LLARNING
IFODA XUSUSIYATLARI 46-49

Jumanazarova Kamola

ABDULLA QODIRIYNING „O'TKAN KUNLAR" ROMANIDA
MILLIYLIKNING IFODALANISHI 50-52

Abdullayeva Gulnora

HOZIRGI NEMIS TILIDA "ES" KOMPONENTLI GAPLARNING MA'NOSI VA VAZIFALARI HAMDA
ULARNING O'ZBEK TILIDAGI SINTAKTIK EKVIVALENTLARI 53-56

YURIDIK FANLARI

Karaxodjaeva Okilaxon

O VZAIMODEYSTVIY OLIY MAJLISA RESPUBLIKI UZBEKISTAN I ORGANOVA
GOSUDARSTVENNOY VLASTI PRI OSUJESTVLENIY
PARLAMENTSKOGO KONTROLYA 57-62

<i>Otamirzayev Oybek</i> YER OSTI SUVLARI HUQUQIY MUHOFAZASI YO'LIDAGI MUHIM QADAM	63-65
<i>Abdihakimov Samandar</i> SUD HAL QILUV QARORLARINI BEKOR QILISH YOKI O'ZGARTIRISH ASOSLARI TURLARI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	66-69
<i>Komilov Asadbek</i> MATBUOT ERKINLIGI BO'YICHA XALQARO STANDARTLAR	70-74
<i>Xudaibergenova Dilnoza</i> RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA MULK HUQUQIGA OID HUQUQIY ASOSLARNI TAKOMILLASHTIRISH	75-79
<i>Eraliyeva Malika</i> "INSON" IJTIMOIIY XIZMATLAR MARKAZLARI FAOLIYATINING HUQUQIY ASOSLARI: IJTIMOIIY XIZMATLARNING SIFATINI OSHIRISH YO'LLARI	80-82
<i>Самигжонов Зилола</i> ПОНЯТИЕ, ПРИНЦИПЫ И КЛАССИФИКАЦИЯ ВИДОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ИНОСТРАННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	83-87
<i>Asqarov Nodirbek</i> VOYAGA YETMAGAN SHAXSLARNI G'AYRIIJTIMOIIY XATTI-HARAKATLARGA JALB ETGANLIK HOLATLARINI KVALIFIKATSIYA QILISHDA AMALIYOTDA YUZAGA KELAYOTGAN AYRIM MUAMMOLAR VA ULARNING YECHIMLARI	88-92
<i>Тураев Абдуазим</i> ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПЕНИТЕНЦИАРНОЙ СИСТЕМЫ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	93-102
<i>Murodova Sojida</i> WHAT CAN UZBEKISTAN LEARN FROM CHINESE SMART COURTS?	103-107
<i>Akramova Sabrina</i> O'ZBEKISTONDA AXBOROT XAVFSIZLIGININ HUQUQIY ASOSLARINI TATBIQ ETISHDAGI MUAMMOLAR	108-111
<i>Шермухамедова Камилла</i> ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ СДЕЛОК В СФЕРЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	112-116
<i>Саматова Шахзода</i> ПРОБЛЕМЫ ПРИМЕНЕНИЯ ОБЕСПЕЧИТЕЛЬНОГО ПЛАТЕЖА КАК СПОСОБА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИСПОЛНЕНИЯ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	117-120
<i>Акрамов Акмалжон</i> ГОСУДАРСТВЕННЫЙ БЮДЖЕТНЫЙ КОНТРОЛЬ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ	121-125
<i>Гофуржонов Низомиддин</i> ТРАНСФОРМАЦИЯ КОНЦЕПЦИИ НАСИЛИЯ НАД ДЕТЬМИ В СОВРЕМЕННОМ МЕЖДУНАРОДНОМ ПРАВЕ: СРАВНИТЕЛЬНО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ	126-132
<i>Акрамова Хилола</i> ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ И ЗАЩИТЫ ПРАВ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ	133-136

<i>Safayev Javohir</i> XORIY DAVLATLARDA PARLAMENT TEKSHIRUVI: HUQUQIY MEKANIZMLAR VA AMALIY TAJRIBA	137-140
<i>Кучкорова Гулхаёт</i> РАЗВИТИЕ АДМИНИСТРАТИВНОГО ПРАВА В СТРАНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	141-144
<i>Бобоева Муслима</i> ПРАВОВОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ИНДИВИДУАЛЬНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЯ КАК СУБЪЕКТА ГРАЖДАНСКОГО ПРАВА	145-150
<i>Султонова Дурдона</i> АНАЛИЗ ВЛИЯНИЯ КИБЕРПРЕСТУПЛЕНИЙ НА ЭЛЕКТРОННУЮ КОММЕРЦИЮ В КОНТЕКСТЕ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	151-157
<i>Мелсова Камила</i> ПОНЯТИЕ, ПРАВОВАЯ ПРИРОДА И КЛАССИФИКАЦИЯ ПООЩРИТЕЛЬНЫХ НОРМ.....	158-162
<i>Soatboyeva Shoxnura</i> FUQAROLIK HUQUQIDA MULK HUQUQINI HUQUQIY HIMOYA QILISH INSTITUTINING NAZARIY VA AMALIY JIHATLARI	163-166
<i>Qilichev Nosirbek</i> QILMISHNING JINOIYLIGINI ISTISNO QILUVCHI HOLAT SIFATIDA – KAM AHAMIYATLI QILMISHLARNING HUQUQIY TAHLILI	167-169
<i>Allamberganova Farida</i> ANGLO-SAKSON HUQUQIY TIZIMI DAVLATLARI TAJRIBASIDA ELEKTRON TIJORAT VA ISTE'MOLCHILARNING HUQUQIY HIMOYASI	170-175
<i>Turg'unboyev Abrorjon</i> XALQARO HUQUQDA ATROF-MUHITGA YETKAZILGAN ZARAR UCHUN DAVLATLAR JAVOBGARLIGI ASOSLARI VA MUAMMOLAR	176-180
<i>Abdumalikov Otabek</i> AXBOROT OLISH HUQUQINING KONSTITUTSIYAVIY-HUQUQIY ASOSLARI: AXBOROT TURLARI VA MANBALARINING HUQUQIY JIHATDAN TASNIFLANISHI	181-187
<i>Xursanov Shamsiddin</i> BARQAROR RIVOJLANISH TAMOYILLARINI XALQARO SAVDO MUNOSABATLARIGA IMPLEMENTATSIYA QILISH: MUAMMO VA TAKLIFLAR	188-192
<i>Adizova Nargiza</i> ELEKTRON TIJORAT SHARTNOMALARINING AN'ANAVIY TIJORATDAGI SHARTNOMALARDAN FARQI VA O'ZIGA XOSLIKLARI	193-196
<i>Omonkeldiyeva Sevara</i> O'ZBEKISTONDA ELEKTRON TIJORATNING SHAKLLANISHI VA HUQUQIY ASOSLARI	197-199
<i>Anvarova Azizabonu</i> FUQAROLIK PROTSESSIDA MEDIATSIYANING HUQUQIY ASOSLARI	200-203
<i>Сайдалиева Ойсултанмахон</i> ДОКТРИНА СНЯТИЯ КОРПОРАТИВНОЙ ВУАЛИ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ КРУГА ОТВЕТСТВЕННЫХ ЛИЦ	204-211

<i>Qahramonova Sevinch</i> IJTIMOIY ADOLAT PRINSIPINI TA'MINLASH: KONSTITUSIYAVIY-HUQUQIY TAHLIL	212-215
<i>Xolmo'minova Barchinoy</i> RAQAMLASHTIRISH TUSHUNCHASI VA UNING IJTIMOIY SOHALARGA, XUSUSAN, PENSIYA TIZIMIGA TA'SIRI	216-220
<i>Sadinov Shohboz</i> XORIJIY DAVLATLARDA ADVOKAT XIZMATIGA HAQ TO'LASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	221-226
<i>Harifov Sobir</i> FUQAROLIK JAMIYATINING MA'NAVIY HAYOTIDA HUQUQIY TARBIYANING O'RNI.....	227-231
PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Turgunova Nilufar</i> CHARACTERISTICS OF IMPLEMENTING HEALTH-PROMOTING TECHNOLOGIES IN INCLUSIVE EDUCATION SETTINGS	232-234
TIBBIYOT FANLARI	
<i>Жураев Жамол</i> ПРИЧИНЫ РЕЦИДИВА ПОСЛЕ ЛЕЧЕНИЯ ГЕПАТИТА С	235-237
<i>Jumabaeva Miyasar, Xidoyatova Dilbar, Mansurova Nargiza</i> INSULTDA HAKKAT BUZILISHLARINI TRANSKRANIAL MAGNIT STIMULYATSIYA (TMS) YORDAMIDA KORREKSIYA QILISHNI OPTIMALLASHTIRISH	238-244

SUD HAL QILUV QARORLARINI BEKOR QILISH YOKI O'ZGARTIRISH ASOSLARI TURLARI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Abdihakimov Samandar Salohiddin o'g'li

Toshkent davlat yuridik universiteti tayanch doktoranti

E-mail: samandarabdihakimov86@gmail.com

Tel: +93 230-59-58

Toshkent, O'zbekiston

Annotatsiya. Ushbu tezisda sud hujjatlarini qayta ko'rish bosqichida sud hal qiluv qarorlarini bekor qilish yoki o'zgartirish asoslarining turlari va o'ziga xos xususiyatlari keltirilgan. Ayniqsa, asosiy tahlillar hal qiluv qarorlarini protsessual huquq normalarini buzilishi natijasida kelib chiqadigan asoslarga qaratilgan. Shuningdek, fuqarolik protsessual va iqtisodiy protsessual huquqida ushbu asoslarning ba'zi farqli jihatlari atroflicha tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: sud, sudya, hal qiluv qarori, bayonnoma, taalluqlilik, prinsip.

TYPES AND SPECIFIC FEATURES OF THE GROUNDS FOR CANCELLATION OR MODIFICATION OF DISPUTE-RESOLVING COURT DECISIONS

Abdikhakimov Samandar Salohiddin ugli

Doctoral Student of Tashkent State

University of Law

Abstract. This thesis outlines the types and specific features of the grounds for cancellation or modification of dispute-resolving court decisions during the stage of judicial review of court documents. Special attention is given to grounds arising from violations of procedural legal norms in decision-making. Additionally, the thesis provides a detailed analysis of the distinctive aspects of these grounds within civil procedural and economic procedural law.

Keywords: court, judge, decision, protocol, relevance, principle.

DOI: <https://doi.org/10.47390/978-9910-09-176-6/rkm-15>

Respublikamizda bugungi kunda sud-huquq tizimini tubdan takomillashtirish borasida juda ko'p islohatlar ishlar amalga oshirilmoqda. Ushbu islohatlarning asosiy maqsadi fuqarolarning huquq va manfaatlarini sud orqali himoya qilish hisoblanadi. Shu sababli, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaning 55-moddasida har bir shaxs o'z huquqlari buzilganida ularni sud orqali himoya qilish kafolatlari belgilab qo'yilgan. Jumladan, ushbu moddaning uchinchi qismiga ko'ra: "Har kimga buzilgan huquq va erkinliklarini tiklash uchun uning ishi qonunda belgilangan muddatlarda vakolatli, mustaqil hamda xolis sud tomonidan ko'rib chiqilishi huquqi kafolatlanadi" [1]. Bundan ko'rinib turibdiki, fuqarolarning sudga murojaat qilish huquqi konstitutsiya darajasida kafolatlangan. Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 11.09.2023 yildagi PF-158-sonli "O'zbekiston-2030 strategiyasi" to'g'risidagi farmoni qabul qilinib, ushbu farmonga muvofiq "O'zbekiston-2030" strategiyasining ustuvor yo'nalishlari ishlab chiqildi. Ushbu farmonga muvofiq qonun ustuvorligini ta'minlash va sud-huquq tizimidagi islohotlar borasidagi muhim masalalar belgilab qo'yildi. Ushbu islohatlarning tub mohiyati fuqarolar va tadbirkorlarning huquq va manfaatlarini himoya qilishda odil sudlovga erishish va sudlarning mustaqilligini oshirish chora-tadbirlari belgilangan

[2]. Mazkur belgilangan maqsadlarga erishishda, albatta, fuqarolar va tadbirkorlarning sudga murojaat qilish huquqlari erkinliklari ham yotadi.

Fuqarolar va tadbirkorlarning sudga murojaat qilish shakllaridan biri bu sud tomonidan chiqarilgan hal qiluv qarorlari ustidan shikoyat berish usuli hisoblanadi. Protsessualist olim professor Z.N.Esanova sud qarorlarining qonuniyligi va asosligini qayta tekshirish mexanizmlarini yanada takomillashtirish orqali odil sudlov sifatini hamda fuqarolarning odil sudlovga erishish darajasini yanada oshirishga erishish mumkin ekanligini ta'kidlaydi [5; B.96.]. Shuning uchun, sud hal qiluv qarorlari ustidan yuqori instansiya murojaat qilish davomida va ushbu hujjatlarning qayta ko'rilishi jarayonida sud hal qiluv qarorlarini bekor qilish asoslari muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Chunki, qachonki ushbu asoslar mavjud bo'lsagina sud hal qiluv qarorlarini o'zgartirish yoki bekor qilish orqali odil sudlovga erishish mumkin bo'ladi. Shu sababli, sud hal qiluv qarorlarini bekor qilish yoki o'zgartirish asoslarini chuqur tahlil qilish lozim.

Fuqarolik protsessual va iqtisodiy protsessual kodekslarida sud hal qiluv qarorlarini bekor qilish yoki o'zgartirish asoslari qat'iy belgilab qo'yilgan. Ushbu asoslarni kelib chiqish jihatidan va har birining xususiyatidan kelib chiqqan holda quyidagi uchta turga bo'lish mumkin:

- 1) hal qiluv qarorlarini bekor qilish yoki o'zgartirishning umumiy asoslari;
- 2) moddiy huquq normalarining buzilishi yoki noto'g'ri qo'llanilishi natijasida hal qiluv qarorlarini bekor qilish yoki o'zgartirish asoslari;
- 3) protsessual huquq normalarining buzilishi yoki noto'g'ri qo'llanilishi natijasida hal qiluv qarorlarini bekor qilish yoki o'zgartirish asoslari.

Hal qiluv qarorlarini bekor qilishning umumiy asoslari O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksining 374²-moddasi [3] va iqtisodiy protsessual kodeksi 279-moddasi birinchi qismida keltirilgan [4]. Ushbu asoslar quyidagicha hisoblanadi:

- 1) ish uchun ahamiyatga ega bo'lgan holatlarning to'liq aniqlanmaganligi;
- 2) sud aniqlangan deb hisoblagan, ish uchun ahamiyatga ega bo'lgan holatlarning isbotlanmaganligi;
- 3) sud hujjatida bayon etilgan sud xulosalarining ish holatlariga muvofiq emasligi.

Shuningdek, moddiy qonunchilik normalarining buzilishi yoki noto'g'ri qo'llanilishi asoslari fuqarolik protsessual kodeksi 374³-moddasi [3] hamda iqtisodiy protsessual kodeksining 279-moddasi ikkinchi qismida sanab o'tilgan [4]. Ushbu asoslar fuqarolik protsessual va iqtisodiy protsessual qonunchilikda bir xil qoidalar doirasida amalga oshiriladi. Ushbu qoidagilar esa quyidagilar:

- 1) qo'llanilishi lozim bo'lgan qonunni yoki boshqa qonunchilik hujjatini qo'llamaganligi;
- 2) qo'llanilmasligi lozim bo'lgan qonunni yoki boshqa qonunchilik hujjatini qo'llaganligi;
- 3) qonunni yoki boshqa qonunchilik hujjatini noto'g'ri talqin qilinganligi.

Ammo uchinchi turi, ya'ni protsessual huquq normalarining buzilishi oqibatlari ikkala protsessual qonunchilikda ba'zi bir farqlarga ega hisoblanadi. Protsessual huquq normalarining buzilishi yoki noto'g'ri qo'llanilishi asoslarining turlari fuqarolik protsessual kodeksi 372⁴-moddasida [3] hamda iqtisodiy protsessual kodeksi 279-moddasi beshinchi va oltinchi qismlarida batafsil keltirilgan [4]. Ushbu normalarga ko'ra ikkala qonunchilikda umumiy bo'lgan asoslar quyidagilar:

- ish sud tomonidan g'ayriqonuniy tarkibda ko'rilganligi;
- taalluqlilik to'g'risidagi qoidalar buzilgan holda ko'rilganligi;
- ish sud tomonidan sud muhokamasida ishtirok etish huquqiga ega bo'lgan, ammo sud majlisining vaqti va joyi to'g'risida xabardor qilinmagan shaxslardan biror-biri yo'qligida ko'rilganligi;
- ish ko'rilayotganida sud ishlari yuritiladigan tilga doir qoidalar buzilganligi;
- sud ishda ishtirok etishga jalb qilinmagan shaxslarning huquq va majburiyatlari to'g'risidagi masalani hal qilganligi;
- sudning hal qiluv qarorini chiqarishda sud maslahatining sir saqlanishiga doir qoidalar buzilganligi;
- hal qiluv qarori ishni ko'rgan va hal qilgan sudyalardan (sudyadan) boshqa sudyalar (sudya) tomonidan imzolanganligi;
- sud majlisi bayonnomasi imzolanmaganligi.

Iqtisodiy protsessual kodeksida yuqoridagi protsessual qonunchilikning buzilishi yoki noto'g'ri qo'llanilishi asoslaridan tashqari quyidagilar ham protsessual qonunchilikning buzilishi sifatida qaraladi:

- ishda sud majlisi bayonnomasining mavjud emasligi;
- sud majlisi bayonnomasi iqtisodiy protsessual kodeksi 202-moddasining ikkinchi qismida ko'rsatilganidan boshqa shaxslar tomonidan imzolanganligi;
- sud majlisining audio- yoki videoyozuvi amalga oshirilgan bo'lsa, audio- va videoyozuvning elektron yoki boshqa manbalari sud majlisi bayonnomasiga qo'shib qo'yilmaganligi;
- bildirilgan talab bo'yicha sud tomonidan hal qiluv qarori qabul qilinmaganligi;
- hal qiluv qarorining sudya tomonidan imzolanmaganligi.

Yuqorida keltirilgan protsessual qonunchilikning buzilishi yoki noto'g'ri qo'llanilishi asoslari fuqarolik va iqtisodiy protsessual qonunchilik o'rtasidagi farqlar hisoblanadi. Chunki, ushbu qoidalar fuqarolik protsessual qonunchilikda mavjud emas. Ammo, ulardan faqatgina bittasi, ya'ni bildirilgan talab bo'yicha sud tomonidan hal qiluv qarori qabul qilinmaganligi qoidasi fuqarolik protsessual qonunchilikda ham mavjud. Ya'ni, ushbu qoida fuqarolik protsessual kodeksi 372²-moddasiga muvofiq hal qiluv qarorlarini bekor qilishning umumiy asoslaridan biri sifatida qaraladi [3]. Ushbu qoida ko'proq umumiy asoslarga mos tushadi.

Shuningdek, fuqarolik protsessual va iqtisodiy protsessual qonunchilikdagi protsessual huquq normalarining buzilishi yoki noto'g'ri qo'llanilishi asoslari o'rtasidagi farqlardan yana biri bu iqtisodiy protsessual qonunchilikda ushbu qoidalarining o'zi ham ikki toifaga ajratilgan holda keltirilgan, ya'ni:

- birinchi toifa sifatida sudning hal qiluv qarori bekor qilinishi mumkin bo'lgan holatlar;
- ikkinchi toifasi sud hal qiluv qarorini har qanday holda bekor qilishi mumkin bo'lgan qoidalar.

Protsessual huquq normalarining buzilishi yoki noto'g'ri qo'llanilishi asoslarini ushbu ikkita guruhga ajratishdan asosiy sabab ushbu huquq normalari buzilishi doim ham sud hal qiluv qarorini bekor qilinishiga olib kelmaydi. Chunki, fuqarolik protsessual va iqtisodiy protsessual qonunchilikka muvofiq protsessual huquq normalarining buzilishi yoki noto'g'ri qo'llanilishi

noto'g'ri hal qiluv qarorini qabul qilinishiga olib kelgan bo'lsa yoki olib kelishi mumkin bo'lsagina hal qiluv qarorini bekor qilish yoki o'zgartirishga olib keladi.

Umumiy xulosa qilib aytganda, fuqarolik protsessual va iqtisodiy protsessual huquq bir-biriga yaqin bo'lgan ikki huquq sohasi hisoblanadi. Shu sababli, ushbu ikkala huquq sohasida umumiy qoidalar judayam ko'p uchraydi. Ammo, yuqoridagi tahlillardan kelib chiqqan holda shuni aytish joizki, aynan sud hal qiluv qarorlarini bekor qilishda protsessual huquq normalarining buzilishi yoki noto'g'ri qo'llanilishi oqibatlari doirasida bir nechta farqli jihatlar mavjud. Ushbu farqlarni chuqur tahlil qilish va ularning ijobiy va salbiy jihatlarini o'rganish orqali hal qiluv qarorlarini qayta ko'rish jarayonlarini isloh qilish va rivojlantirish mumkin.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi <https://lex.uz/docs/-6445145#-6445423>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 11.09.2023 yildagi PF-158-sonli "O'zbekiston-2030 strategiyasi" to'g'risidagi farmoni <https://lex.uz/ru/docs/-6600413#-6605156>
3. O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksi <https://lex.uz/docs/-3517337#-3518464>
4. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy protsessual kodeksi <https://lex.uz/ru/docs/-3523891#-3534013>
5. Sud hujjatlarini qayta ko'rish instituti: taftish instansiyasi faoliyati tahlili/ Maqola/ yu.f.d. prof. Z.N.Esanova/ "Yurisprudensiya" huquqiy ilmiy-amaliy jurnali, 2024-yil 4-son 93-104-bet.

**YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN
INNOVATION G'OYA VA YECHIMLAR**
II RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, 3-iyun

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent:
Scienceproblems team, 2025. – 245 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 3-iyun

ISBN 978-9910-09-176-6

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Sciences problems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.